

Î N C H E I E R E

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roman Livia, Panait Corneliu și Radu Emanuela împotriva Mariei Beț cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

și cererea reconvențională înaintată de Beț Maria împotriva lui Panait Corneliu, Roman Livia și Radu Emanuela cu privire la încasarea cheltuielilor de pază și gestiune a patrimoniului succesoral și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Roman Livia, Panait Corneliu și Radu Emanuela reprezentați de avocatul Igor Coban și s-a menținut hotărârea din 21 mai 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2014, Livia Roman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Beț cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin hotărârea din 03 aprilie 2013 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 19 septembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău și prin încheierea din 22 ianuarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă în parte cererea de chemare în judecată a Mariei Beț și încasată în mod solidar de la Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu suma de 44266,64 de lei cu titlu de cheltuieli de înmormântare și cheltuieli pentru serviciile comunale, în rest, acțiunea inițială fiind respinsă. A fost admisă în parte acțiunea reconvențională depusă de către Livia Roman, Corneliu Panait, Emanuela Radu și dispusă evacuarea Mariei Beț din bunul imobil - apartamentul nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX, cu obligarea pârâtei să transmită unuia dintre succesori: Livia Roman, Corneliu Panait sau Emanuela Radu, documentele ce atestă dreptul de proprietate a defunctei Lidia Sinicliu, asupra imobilului nominalizat.

Reclamanta a menționat că la 25 februarie 2014 Maria Beț a fost evacuată din apartamentul nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX, iar prin încheierea din

26 februarie 2014 a executorului judecătoresc Valentina Zamșa, a fost încetată procedura de executare.

Livia Roman a declarat că Maria Beț timp de 5 ani și anume în perioada 24 martie 2009 - 25 februarie 2014, a ocupat în mod ilegal apartamentul nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX, până la data evacuării silite a acesteia din imobilul dat. Ca moștenitor legal a fost lipsită în această perioadă de a-și exercita dreptul de proprietate asupra imobilului nominalizat, suportând astfel prejudicii sub formă de venit ratat. Or, în cazul în care pârâta nu i-ar fi creat impedimente în valorificarea dreptului său de proprietate asupra imobilului în litigiu, ar fi obținut un venit minim sub formă de plată pentru darea în chirie a acestui imobil în sumă de 127300 de lei, conform informației Bursei Imobiliare „Lara” din 10 martie 2014.

Mai mult ca atât, în perioada 24 martie 2009 - 25 februarie 2014, în afară de posesie și folosință ilegală a imobilului, Maria Beț s-a mai folosit și de serviciile comunale având la acest capitol datorii în sumă de 14488,69 de lei. Astfel, i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 141788,69 de lei, ce constituie: 127300 de lei (venitul ratat) + 14488,69 de lei (datoria la serviciile comunale).

Reclamanta a invocat că prin crearea impedimentelor la valorificarea dreptului său legal de proprietate asupra bunului imobil în litigiu, Maria Beț i-a cauzat și un prejudiciu moral exprimat prin suferințe psihice, retrairi și disconfort emoțional, pe care îl estimează la suma de 100000 de lei.

Livia Roman a solicitat încasarea din contul Mariei Beț în beneficiul său a sumei de 14488,69 de lei cu titlu de datorie la plata serviciilor comunale pentru perioada 24 martie 2009 – 25 februarie 2014, suma de 127300 de lei cu titlu de venit ratat pentru perioada 24 martie 2009 - 25 februarie 2014 și 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Pe parcursul examinării cauzei, în proces, ca coreclamanți, au fost atrași Cornelii Panait și Emanuela Radu. Astfel, Livia Roman și-a completat pretențiile din acțiune și a solicitat încasarea în mod solidar în beneficiul reclamanților de la Maria Beț a sumei de 14488,69 de lei cu titlu de datorie la plata serviciilor comunale pentru folosirea apartamentului nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX în perioada 24 martie 2009 - 25 februarie 2014, a sumei de 127300 de lei cu titlu de venit ratat pentru folosirea bunului imobil în perioada 24 martie 2009 – 25 februarie 2014 și 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 08 octombrie 2014, Maria Beț reprezentată de avocatul stagiar Elena Munteanu, a depus cerere reconvențională împotriva Liviei Roman, Cornelii Panait și Emanuelei Radu cu privire la încasarea sumei de 18224, 65 de lei cu titlu de cheltuieli de pază și gestiune a patrimoniului succesoral și încasarea de la Livia Roman a prejudiciului moral în sumă de 150000 de lei.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că este nepoata defunctei Lidia Sinicliu (verișoară mamei sale), pe care a îngrijit-o încă din anul 1977.

A menționat că la 11 septembrie 2007, Lidia Sinicliu i-a testat întreaga sa avere, inclusiv și apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX. Mătușa sa mereu afirma în fața tuturor rudelor și a vecinilor că ea îi este ca o fiică și anume ei îi va testa întreaga sa avere după decesul său și că alte rude care să îngrijească de Lidia Sinicliu, nu există.

Maria Beț a susținut că după decesul Lidiei Sinicliu - 24 martie 2009, a aflat că aceasta la 06 decembrie 2007 a revocat testamentul din 11 septembrie 2007. În imobilul

litigios nu a locuit, dar a achitat parțial cheltuielile de pază și întreținere ale acestuia și pentru a evita pe viitor debranșările de la apă, în anul 2011 a schimbat contoarele de apă caldă și rece, a efectuat reparația parțială a sistemului de apă și canalizare.

A precizat că la 03 aprilie 2013, prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, care a fost menținută prin decizia din 19 septembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 22 ianuarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, dânsa a fost evacuată din apartamentul nr. XXXXX, din bd. Cuza Vodă, XXXXX, mun. XXXXX și acest apartament a fost transmis unuia din succesorii legali ai defunctei Lidia Sinicliu și anume Lievei Roman.

La fel, a invocat că succesorii legali ai defunctei Lidia Sinicliu și anume Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu îi datorează suma de 18224,65 de lei, deoarece a efectuat lucrări de păstrare, întreținere și gestionare a patrimoniului succesoral - apartamentul nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX. Suma de 18224,65 de lei este constituită din: 3379 de lei pentru efectuarea lucrărilor tehnico-sanitare și 14845,65 de lei pentru achitarea în parte a serviciilor comunale.

Totodată, a menționat că pârâții i-au cauzat și un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 150000 de lei, deoarece pe durata procesului aceștia au avut față de ea un comportament necorespunzător, aducându-i mereu acuzații neîntemeiate și umilind-o, provocându-i astfel suferințe psihice.

Maria Beț a solicitat încasarea în mod solidar din contul lui Corneliu Panait, Lievei Roman și Emanuelei Radu în beneficiul său a sumelor de 18224,65 de lei cu titlu de cheltuieli de pază și de gestionare a patrimoniului succesoral și 150000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea protocolară din 12 noiembrie 2014 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău a fost primită în procedură cererea reconvențională depusă de Maria Beț.

Prin hotărârea din 21 mai 2015 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu și încasate de la Maria Beț în beneficiul Lievei Roman prejudiciul material în sumă de 51783 de lei sub formă de venit ratat pentru perioada 03 martie 2012 - 25 februarie 2014, suma de 14488 de lei cu titlu de datorii la plata serviciilor comunale neachitate, cheltuielile de judecată în sumă de 1988,13 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în suma de 2000 de lei; în rest, cererea de chemare în judecată inițială și cererea reconvențională depusă de Maria Beț împotriva lui Corneliu Panait, Lievei Roman și Emanuelei Radu cu privire la încasarea cheltuielilor de pază și gestiune a patrimoniului succesoral și a prejudiciului moral au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 31 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Livia Roman, admisă cererea de apel depusă de Maria Beț și modificată hotărârea din 21 mai 2015 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău în partea încasării venitului ratat, a cheltuielilor pentru taxa de stat și pentru asistență juridică, cu micșorarea sumei încasate cu titlu de venit ratat de la 51783 de lei până la 38190 de lei, cu micșorarea sumei încasate cu titlu de taxă de stat de la 1988,13 de lei până la 1580 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică de la 2000 de lei până la 1590 de lei. A fost încasată de la Livia Roman în beneficiul Mariei Beț suma de 470 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în instanța de apel proporțional pretențiilor admise.

Prin decizia din 26 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de Maria Beț, Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu și

casată decizia din 31 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia din 21 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu, admisă cererea de apel depusă de Maria Beț și casată hotărârea din 21 mai 2015 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău în partea admiterii parțiale a cererii depuse de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu împotriva Mariei Beț, prin care s-a dispus încasarea de la Maria Beț în beneficiul Liviei Roman a prejudiciului material în mărime de 51783 de lei cu titlu de venit ratat, a sumei de 14488 de lei cu titlu de datorii la plata serviciilor comunale neachitate, a cheltuielilor de judecată în mărime de 1988,13 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2000 de lei și în această parte a fost emisă o hotărâre nouă de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu împotriva Mariei Beț cu privire la repararea prejudiciului material și moral, ca neîntemeiată. În rest hotărârea din 21 mai 2015 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, a fost menținută fără modificări.

Prin decizia din 30 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban și casată decizia din 21 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse cererile de apel depuse de Maria Beț și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban, și menținută hotărârea din 21 mai 2015 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău.

În susținerea soluției date, instanța de apel a constatat că instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, astfel hotărârea primei instanțe fiind legală și întemeiată, iar argumentele invocate de apelanți declarative și neîntemeiate, motiv din care cererile de apel urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii din 21 mai 2015 a Judecătorei Botanica mun. Chișinău.

La 30 ianuarie 2019, Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale și încasarea din contul intimațiilor cheltuielile pentru paza și întreținerea imobilului în sumă de 18224,65 de lei, prejudiciul moral în mărime de 150000 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 7800 de lei.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că consideră decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond ilegale și pasibile casării, deoarece instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin faptele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, iar concluziile expuse în motivarea hotărârilor contestate sunt în contradicție cu circumstanțele litigiului.

La fel, a invocat și faptul că instanța de apel a interpretat eronat legea, iar cauza a fost examinată de un judecător care nu era în drept să participe la examinarea ei, fiindu-i înaintată recuzare.

De asemenea, a subliniat că instanța de fond nu a ținut cont de dispozițiile art.239 Cod de procedură civilă, art.1398 Cod civil, precum și de alte prevederi ale legislației în vigoare, respectiv greșit a ajuns la concluzia de a respinge cererea sa privind încasarea din contul Liviei Roman a prejudiciului moral.

Totodată, a precizat că pe parcursul examinării cauzei, prin comportamentul său Livia Roman i-a cauzat suferințe psihice, i-a afectat cinstea și onoarea, fapt ce a dus la desfacerea căsătoriei sale.

Astfel, recurenta a opinat că circumstanțele menționate pot fi considerate motive întemeiate de admitere a cereri de recurs.

La 15 martie 2019, Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban au declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care au solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel în partea în care s-a dispus respingerea cererii lor de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depuse de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu.

În motivarea recursului, recurenții au indicat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că instanța ierarhic inferioară nu a examinat integral și nu a luat în considerare toate probele și circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Astfel în susținerea poziției date, au relevat că instanța de apel eronat a calificat lipsa dreptului recurenților de a solicita achitarea valorii chiriei pentru imobilul vizat în perioada 24 martie 2009 – 03 martie 2012, deoarece nu au fost investiți cu acest drept de către defuncta Tatiana Panait care în perioada respectivă deținea drepturile asupra imobilului vizat și nu și-a exteriorizat intenția de a transmite în locațiune bunul imobil. Or, în această perioadă Tatiana Panait nu deținea dreptul de proprietate asupra imobilului care face parte integrantă din patrimoniul succesoral rezultat în urma decesului Lidiei Sinicliu, respectiv, în rezultatul decesului între timp a succesorului Tatiana Panait acest patrimoniu succesoral a fost transmis succesorilor ultimei și anume lui Corneliu Panait, Liviei Roman, și Emanuelei Radu împreună cu fructele pe care urma să le genereze.

La fel, au invocat și netemeinicia argumentului instanței ierarhic inferioare precum că recurenții nu au dovedit calitatea de moștenitor legal, or, aceasta a fost constatată de instanțele de judecată prin acte judecătorești irevocabile anexate la cererea de chemare în judecată.

Totodată, a concluzionat ca fiind neîntemeiată și constatarea instanței de apel privind imposibilitatea adjudecării prejudiciului moral pe motiv de lipsă a condițiilor: fapta licită, vina, consecințele prejudiciabile și legătura cauzală dintre acestea.

În acest context, consideră că a avut loc o eroare judecătorească, or, la cererea de chemare în judecată a fost anexată dovada evacuării silită a intimatei, cât și dovada comiterii unui delict civil de către Maria Beț în legătură cu bunul imobil, prin ocuparea ilegală, abuzivă și samavolnică a acestuia, motiv pentru care a și fost dispusă evacuarea silită a acesteia.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 12 decembrie 2018, expedită părților prin intermediul oficiului poștal la 11 ianuarie 2019, însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

În aceste circumstanțe recursurile, declarate de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic la 30 ianuarie 2019 și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban la 15 martie 2019, se consideră în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neaprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 09 aprilie 2019, Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban au depus referință asupra recursului declarat de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic prin care au solicitat declararea inadmisibilă a recursului cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

La 14 mai 2019, Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic a depus referință asupra recursului declarat de Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban prin care a solicitat declararea inadmisibilă a cererii de recurs și admiterea recursului său.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter

devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Maria Beț reprezentată de avocatul Petru Melnic și Livia Roman, Corneliu Panait și Emanuela Radu reprezentați de avocatul Igor Coban împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat